

Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach pomocy technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020

Załącznik do Uchwały
 Zarządu Województwa Opolskiego Nr 3546/2020
 z dnia 12 października 2020 r.

TABELA REKOMENDACJI

z badania ewaluacyjnego pn. *Pogłębiona analiza i ocena wpływu projektów realizowanych w ramach Działań 7.1, 7.2, 7.3 RPO WO 2014-2020 na poprawę sytuacji mieszkańców Opolszczyzny na rynku pracy* (dotycząca przyszłego okresu programowania – RPO WO 2021-2027)

L.p.	Treść wniosku (wraz z nr strony w raporcie)	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia rekomendacji	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Poprawa sytuacji na rynku pracy oraz prognozowany w okresie przed COVID-19 spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych, powodowały zmniejszenie populacji końcowych odbiorców wsparcia i były istotnym źródłem ryzyka dla rekrutowania grup docelowych do projektów przewidzianych w RPO WO 2021-2027. Istotnym byłoby w związku z tym uniknięcie tego ryzyka i poszerzenie grupy odbiorców wsparcia. Dotychczasowy przebieg pandemii wskazuje, że prognozowany	W stosunku do poszerzenia grupy odbiorców wsparcia rekomenduje się: uwzględnienie w grupach docelowych projektów aktywizacji zawodowej absolwentów szkół średnich i wyższych oraz osób poniżej 30. roku życia, dodatkowo uwzględnienie osób, które stały się bezrobotnymi w wyniku kryzysu gospodarczego wywołanego COVID-19 czyli takimi, które jeszcze niedawno były osobami aktywnymi zawodowo w celu szybkiej ich reaktywizacji.	IZ RPO WO	Wprowadzenie rekomendowanych zapisów w RPO WO 2021-2027.	31.12.2021	programowa strategiczna	zatwierdzona w całości (realizowana)	
2	kryzys gospodarczy wywołany przez COVID-19 wpłynie na istotne pogorszenie sytuacji na	Takie sprofilowanie przyszłych interwencji, aby PUP mogły być beneficjentami interwencji ukierunkowanej zarówno	MRPiPS	Wprowadzenie rekomendowanych zapisów w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	31.12.2021	pozasystemowa	zatwierdzona w całości	

	<p>opolskim rynku pracy, co prawdopodobnie doprowadzi do znacznego wzrostu bezrobocia (w scenariuszu pesymistycznym prognozowany jest dwukrotny wzrost stopy bezrobocia w kraju). Wobec tego wciąż celowe jest rekomendowane poszerzanie grupy odbiorców wsparcia, a także uwzględnienie w grupach docelowych osób tracących pracę w związku z kryzysem (osoby tracące pracę z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, lub zmuszone do</p>	<p>na wsparcie osób bezrobotnych, w tym zwłaszcza tracących pracę na skutek przewidywanego kryzysu gospodarczego, jak i biernych zawodowo oraz osób pracujących o niskich dochodach i posiadających niestabilną sytuację na rynku pracy.</p>		<p><u>Stanowisko MFIPR:</u> Zgadza się z kierunkiem rekomendacji, którego właściwym adresatem jest MRPiPS. Możliwy zakres działań PUP nie jest określony w wytycznych, a w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (m.in. art. 109 f ustawy). <u>StanowiskoMRPiPS:</u> MRPiPS potwierdza stanowisko MFIPR – zgadzamy się z kierunkiem rekomendacji.</p>				
3	<p>likwidacji lub zawieszenia działalności gospodarczej). Grupa bezrobotnych będzie zatem bardziej niż dotychczas wewnętrznie zróżnicowana – oprócz bezrobotnych o niskich kwalifikacjach, będą wśród nich osoby posiadające określone kwalifikacje zawodowe (np. fryzjerzy, kucharze, kelnerzy, specjaliści ds. turystyki, event manager) i niejednokrotnie też doświadczenie w prowadzeniu własnej firmy. W obliczu kryzysu wywołanego COVID-19 poszerzenie grupy odbiorców wsparcia pozwoli urzędowi pracy na szeroką interwencję na rynku pracy. W podejmowanych w regionie działaniach antykryzysowych należy zatem uwzględnić zarówno relatywnie szeroką grupę wsparcia, jak i bardziej zróżnicowany pakiet wsparcia.</p>	<p>Przeprowadzenie analizy pozwalającej rozpoznać przyczyny bierności zawodowej zróżnicowanych grup wsparcia oraz zidentyfikować adekwatne formy aktywizacji zawodowej do sytuacji i potrzeb osób biernych zawodowo, a także przeanalizowanie prognozowanych i rzeczywistych skutków COVID-19 dla regionalnego rynku pracy.</p>	<p>IZ RPO WO IP RPO WO</p>	<p>Zlecenie realizacji rekomendowanych analiz podmiotom badawczym. Badanie przyczyn bierności zawodowej, realizowane w tak krótkiej perspektywie czasu może nie być adekwatne do następstw na rynku pracy spowodowanych epidemią COVID-19. Spodziewać się należy wzrostu bezrobocia, a koncentracja na biernych zawodowo miała dać odpowiedź jak pozyskać zasoby pracowników, w sytuacji ich niedoboru, co było właściwe dla okresu przed epidemią. W chwili obecnej prawdopodobnie trzeba będzie zwrócić uwagę na badania sytuacji związanych z następstwami COVID, których nie można do końca przewidzieć.</p>	<p>31.12.2022</p>	<p>Programowa operacyjna</p>	<p>zatwierdzona w całości</p>	

	Zbyt szczegółowe wytyczne Ministerstwa uniemożliwiają IZ/IP możliwość elastycznego i adekwatnego reagowania wobec zaistniałej i prognozowanej sytuacji na rynku pracy. Str. w raporcie: 48-49			Ponieważ w dłuższej perspektywie czasu badanie przyczyn bierności zawodowej jest potrzebne, dlatego będzie mieć ono status badania typu <i>ad hoc</i> i zostanie rozpatrzone do realizacji w ramach przyszłego planu ewaluacji lub bieżących działań OOT albo obserwatorium rynku pracy po 2021				
4		Bardziej ramowe sformułowanie wytycznych określających warunki udzielanego wsparcia.	MFIPR	Zastosowanie rekomendowanego podejścia do wytycznych programowych.	30.06.2021	horyzontalna	zatwierdzona w całości	
5	Odnotowuje się skuteczność projektów (zwł. w ramach działań związanych z zakładaniem działalności gospodarczej (w RPO WO 2014-2020 Działanie 7.3.), jeśli kierowane są do osób cechujących się silną motywacją, kreatywnych, mających po-	W stosunku do osób długotrwale bezrobotnych rekomenduje się bardziej zindywidualizowane podejście do aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem badania predyspozycji biznesowych.	IP RPO WO	Zastosowanie rekomendowanej procedury, w tym np. wprowadzenie odpowiednich kryteriów wyboru projektów.	31.12.2021	programowa operacyjna	zatwierdzona w całości	

6	<p>mysł, predyspozycje oraz wysokie kompetencje. Trudności natomiast dotyczą osób długotrwale bezrobotnych, zwłaszcza w zakresie odpowiedniej psychologicznej diagnozy osób ubiegających się o wsparcie, ważnej dla opracowania indywidualnej ścieżki wychodzenia z bezrobocia, jak również z zapewnieniem długotrwałego psychologicznego wsparcia.</p> <p>Str. w raporcie: 58</p>	<p>Szersza współpraca instytucji rynku pracy z podmiotami realizującymi działania ukierunkowane na osoby długotrwale bezrobotne w obszarze włączenia społecznego (w RPO WO 2014-2020 Działanie 8.3.), tak, aby odpowiednia czasowa długość wsparcia gwarantowała osiągnięcie zamierzonego rezultatu.</p>	<p>IP RPO WO oraz beneficjenci realizujący projekty z zakresu rynku pracy i włączenia społecznego</p>	<p>Zastosowanie rekomendowanej procedury poprzez dodanie odpowiednich zapisów do umowy i/lub wprowadzenie kryteriów dot. współpracy.</p>	<p>31.12.2021</p>	<p>programowa operacyjna</p>	<p>zatwierdzona w całości</p>	
7		<p>W Działaniach związanych z zakładaniem działalności gospodarczej (w RPO WO 2014-2020 Działanie 7.3) objęcie wsparciem wyłącznie osób zdeterminowanych do prowadzenia działalności gospodarczej i posiadających odpowiednie predyspozycje, co zapewni przetrwanie nowopowstałemu podmiotowi na rynku pracy. Natomiast osoby długotrwale bezrobotne bez wymaganych minimalnych predyspozycji rekomenduje się objąć wsparciem w ramach działań związanych z włączeniem społecznym i nakierowanego na dłuższe wsparcie tych osób przez takich specjalistów, jak psycholog, mentor, coach. Ponadto proponuje się jako bardziej celowe kierowanie osób</p>	<p>IP RPO WO</p>	<p>Zastosowanie rekomendowanych kryteriów doboru grup docelowych przez podmioty realizujące projekty z zakresu rynku pracy i włączenia społecznego i/lub wprowadzenie rekomendowanych zapisów w dokumentach programowych</p>	<p>31.12.2021</p>	<p>programowa operacyjna</p>	<p>zatwierdzona w całości</p>	

		długotrwale bezrobotnych w ramach działań związanych z włączeniem społecznym do projektów dotyczących tworzenia nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.						
8.	Ze względu na utrzymujący się wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia poszerzenia wymagają działania służące wsparciu tej grupy w ramach RPO WO 2021-2027. Należy uwzględnić fakt, że w warunkach kryzysu gospodarczego wywołanego COVID-19 osoby 50+ mogą być częściej narażone na utratę zatrudnienia, a w takim przypadku mają dużo	W stosunku do aktywizacji zawodowej osób w wieku 50 lat i więcej rekomenduje się: kierowanie wsparcia dedykowaniem tej grupie z zastosowaniem adekwatnych, silnie motywujących form wsparcia oraz dalsze stosowanie kryteriów premiujących projekty zakładające większy udział osób w wieku 50+.	IP RPO WO	Wprowadzenie zapisów w dokumentach programowych/operacyjnych i zastosowanie rekomendowanych kryteriów doboru grupy docelowej.	31.12.2021	programowa operacyjna	zatwierdzona w całości	
9	mniejsze szanse na ponowne podjęcie pracy, niż osoby z innych kategorii wiekowych. Ich aktywizacja zawodowa jest złożona, lecz konieczna, zwłaszcza z perspektywy demograficznych uwarunkowań sytuacji panującej na regionalnym rynku pracy. Str. w raporcie: 41	W przypadku zdiagnozowania braku podstawowych kompetencji cyfrowych wśród osób powyżej 50 r.ż. powiązanie tematyki kursów zawodowych ze szkoleniami z zakresu obsługi komputera i jego urządzeń zewnętrznych (np. drukarka, skaner, ksero); w pozostałych kategoriach wiekowych rekomendację tę należy również stosować selektywnie, tj. w sytuacjach, kiedy diagnoza wykaże deficyty wiedzy i umiejętności w tym zakresie.	IP RPO WO	Zastosowanie rekomendowanej procedury poprzez m.in. wprowadzenie odpowiednich kryteriów.	31.12.2021	programowa operacyjna	zatwierdzona w całości	

10	Na wysokim poziomie (wzrastającym w okresie wdrażania RPO WO 2014-2020) utrzymuje się odsetek bezrobotnych i biernych zawodowo kobiet. Skutki prognozowanego kryzysu wywołanego COVID-19 będą szczególnie dotkliwe dla kobiet (m.in. ze względu na znaczny udział kobiet w zatrudnieniu w branżach najbardziej dotkniętych kryzysem, np. handel detaliczny, hotelarstwo, gastronomia). Str. w raporcie: 41	W stosunku do aktywizacji zawodowej kobiet rekomenduje się: kierowanie wsparcia dedykowanego tej grupie z zastosowaniem adekwatnych silnie motywujących instrumentów oraz dalsze stosowanie kryteriów premiujących projekty zakładające większy udział kobiet.	IP RPO WO	Wprowadzenie zapisów w dokumentach programowych/operacyjnych i zastosowanie rekomendowanych kryteriów doboru grupy docelowej.	31.12.2021	programowa operacyjna	zatwierdzona w całości	
11		Uwzględnienie specyficznych potrzeb kobiet w działaniach aktywizacji zawodowej podejmowanych w regionie w związku z prognozowanym kryzysem gospodarczym wywołanym COVID-19.	IP RPO WO	Wprowadzenie zapisów w dokumentach programowych/operacyjnych i zastosowanie rekomendowanych kryteriów doboru grupy docelowej.	31.12.2021	programowa operacyjna	zatwierdzona w całości	
12	Zdiagnozowaną przeszkodę w zwiększaniu absorpcji środków w postaci zarówno zwrotnych, jak i bezzwrotnych instrumentów wsparcia stanowi obserwowana niedostateczna elastyczność pod względem ich przyznawania. Interwencja w zakresie wsparcia w formie finansowych instrumentów zwrotnych w RPO	W odniesieniu do wsparcia finansowego rekomenduje się wprowadzenie systemu dotacyjno-pożyczkowego, zwiększającego trwałość działalności gospodarczej, poprzez dwuetapowy system jej finansowania (dotacja na rozpoczęcie działalności, a następnie pożyczka na wsparcie dalszego rozwoju firmy).	IZ RPO WO	Wdrożenie rekomendowanej procedury.	31.12.2021	programowa strategiczna	zatwierdzona w całości	

13	<p>WO 2014-2020 była ograniczona ze względu na dwa kryteria: barierę wieku (powyżej 30 lat) oraz status osoby bezrobotnej.</p> <p>Badania wykazują wzrastające zainteresowanie finansowym wsparciem zwrotnym udzielanym w formie mikropożyczek. Stosunkowo nowy na opolskim rynku pracy instrument (istniejący od 2 lat) zwiększyłby zdecydowanie potencjał absorpcyjny, gdyby został skierowany do osób młodszych niż realizowano w RPO WO 2014-2020 w Działaniu 7.3. Granica wiekowa ograniczała potencjalną skuteczność tego wsparcia, zważywszy na dające się obserwować nie tylko duże zainteresowanie, ale i „gospodarczą gotowość” wśród osób poniżej 30 roku życia.</p>	<p>Rekomenduje się podwyższenie kwoty pożyczek i odpowiednie sprofilowanie grupy odbiorców, z uwzględnieniem przedsiębiorczych osób pracujących, absolwentów szkół średnich i wyższych oraz osób poniżej 30. roku życia, dodatkowo uwzględnienie osób, które stały się bezrobotnymi w wyniku kryzysu gospodarczego wywołanego COVID-19.</p>	IZ RPO WO	Zastosowanie rekomendowanej procedury.	31.12.2021	programowa strategiczna	zatwierdzona w całości	
14	<p>Z kolei w przypadku wsparcia w formie finansowych instrumentów bezzwrotnych czynnikiem ograniczającym ich efektywność jest brak w obowiązującej metodologii możliwości różnicowania stawek dofinansowania, co niejednokrotnie unie-</p>	<p>Rekomenduje się wprowadzenie zróżnicowanych kwot dotacji dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, w oparciu o metodologię określania stawki jednostkowej na podstawie wskaźnika, którym jest liczba utworzonych nowych miejsc pracy (według wzoru: stawka jednostkowa = stanowisko pracy).</p>	MFIPR	Zastosowanie rekomendowanej procedury.	31.12.2021	horyzontalna	zatwierdzona w całości	
15	<p>Z kolei w przypadku wsparcia w formie finansowych instrumentów bezzwrotnych czynnikiem ograniczającym ich efektywność jest brak w obowiązującej metodologii możliwości różnicowania stawek dofinansowania, co niejednokrotnie unie-</p>	<p>Wprowadzenie w systemie pożyczkowym zapisu dającego możliwość umorzenia części pożyczki w sytuacji wydłużonej trwałości firmy (przekraczającej okres 2 lat).</p>	IZ RPO WO	Zastosowanie rekomendowanej procedury.	31.12.2021	horyzontalna	zatwierdzona w całości	

16	<p>możliwia uruchomienie obiecujących biznesplanów. Większa elastyczność pod względem przyznawania wsparcia finansowego będzie także korzystna w sytuacji prognozowanego kryzysu gospodarczego wywołanego COVID-19, szczególnie wobec osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w prowadzeniu firmy.</p> <p>Str. w raporcie: 100</p>	<p>W przypadku dotacji zniesienie 12-miesięcznej karencji wymogu nieprowadzenia działalności gosp. dla osób, które były zmuszone zlikwidować lub zawiesić działalność gospodarczą w związku z kryzysem gospodarczym wywołanym COVID-19.</p>	<p>MFiPR</p>	<p>Zastosowanie rekomendowanej procedury.</p>	<p>31.12.2021</p>	<p>horyzontalna strategiczna</p>	<p>zatwierdzona w całości</p>	
17	<p>Mimo dużej popularności i skuteczności wsparcia w formie staży dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo obecna wysokość stypendiów stażowych przestała być atrakcyjna, szczególnie w sytuacji dostępności różnych świadczeń (np. 500+), co stanowi częsty powód rezygnacji ze wsparcia. Jednocześnie istnieje różnica w wysokości stypendiów stażowych udzielanych w działaniach realizowanych przez PUP i podmioty komercyjne (w RPO WO 2014-20 Działanie 7.1 i 7.2) wynikająca z uwarunkowań ustawowych wiążących dla PUP. Zdecydowanie niższe stypendia w PUP są mało atrakcyjne wobec ich odpowiednika w działaniach realizowanych przez podmioty komercyjne.</p> <p>Str. w raporcie: 82</p>	<p>W odniesieniu do stypendiów stażowych rekomenduje się: zrównanie wysokości stypendiów stażowych udzielanych w działaniach realizowanych przez PUP i podmioty komercyjne (w RPO WO 2014-20 Działanie 7.1 i 7.2) poprzez podniesienie wysokości stypendiów w działaniach realizowanych przez PUP, przyjmując jako punkt odniesienia zmienną wartość minimalnego krajowego wynagrodzenia na umownym poziomie 80,0%.</p>	<p>MRPiPS we współpracy z MFiPR</p>	<p>Wdrożenie rekomendowanej procedury zrównania stypendiów przez ustawodawcę.</p> <p><u>Stanowisko MFiPR:</u> Zrównanie wysokości stypendiów wymaga zmiany ustawy o promocji – nie jest potrzebna do tego specjalna procedura zrównywania tego świadczenia w różnych typach podmiotów. Adresatem rekomendacji będzie MRPiPS. MFiPR zgadza się z kierunkiem rekomendacji.</p> <p><u>Stanowisko MRPiPS:</u> Wysokość stypendium stażowego jest powiązana z wysokością zasiłku dla bezrobotnych i wynosi ona 120% tego zasiłku. Obecnie jest to kwota 1057,60 zł. Kwota zasiłku dla bezrobotnych zostanie podniesiona od dnia 1 września 2020 r. do wysokości 1200 zł. Tym samym kwota stypendium stażowego wynosić będzie 1440 zł.</p>	<p>31.12.2021</p>	<p>horyzontalna operacyjna</p>	<p>zatwierdzona w części</p>	

				Zmiany zostały wprowadzone przepisami ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom Covid-19 (Dz. U. poz. 1068). Jest to wzrost o prawie 38%. Sytuacja jest na bieżąco analizowana i możliwe są dalsze działania w tym kierunku.				
18	Dostrzegana w ostatnich latach duża dynamika zmian na krajowym i regionalnym rynku pracy, uniemożliwia precyzyjne przewidywanie procesów w dłuższej perspektywie czasowej (np. w zakresie zapotrzebowania na konkretne rodzaje zawodów), co utrudnia planowanie działań aktywizacji zawodowej. Problem ten dodatkowo potęgują nieustannie zmieniające się proporcje różnych odbiorców wsparcia w strukturze grupy docelowej. Wszystko to wymaga dużo większej elastyczności w doborze adekwatnych form wsparcia. Znaczenie większej elastyczności na rynku pracy wzrasta w warunkach negatywnych szoków gospodarczych, gdyż ułatwia podejmowanie antykryzysowych działań dostosowawczych. Tym samym większa ela-	W związku z potrzebą niwelowania problemu niedopasowania strukturalnego na rynku pracy rekomenduje się elastyczny dobór form wsparcia w aktywizacji zawodowej polegający na swobodnym wyborze instrumentów w oparciu o system popytowy obowiązujący jako uniwersalna zasada i zapewniający bardziej trafny sposób operowania interwencją na zmieniającym się rynku pracy. W sytuacji prognozowanych radykalnych zmian na rynku pracy wywołanych kryzysem gospodarczym (COVID-19), większa elastyczność systemu popytowego będzie korzystna, gdyż system ten - jeśli stanie się zasadą uniwersalną - będzie mógł w sposób elastyczny i relatywnie szybki reagować na bieżące potrzeby strony popytowej i podażowej rynku pracy.	IZ RPO WO	Wdrożenie rekomendowanej procedury, w tym poprzez odpowiednie kryteria wyboru.	31.12.2021	programowa strategiczna	zatwierdzona w całości	

19	<p>styczność w doborze form aktywizacji zawodowej uzasadniona będzie także w sytuacji kryzysu gospodarczego spowodowanego COVID-19. W najbliższej perspektywie będzie miała znaczenie w przypadku podnoszenia kwalifikacji w branżach, które są kluczowe w dobie kryzysu (m.in. pracowników zatrudnionych w służbie zdrowia, produkcji spożywczej i dystrybucji żywności, zawodowych kierowców, pracowników magazynów i kurierów). W dłuższej perspektywie będzie natomiast korzystna z punktu widzenia bieżących potrzeb gospodarki i tym samym niwelowania niedopasowania strukturalnego na rynku pracy.</p> <p>Str. w raporcie: 75</p>	<p>Zwiększenie skali konkursów w zakresie aktywizacji zawodowej dedykowanych tzw. małym projektom (np. lokalne stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich).</p>	<p>IZ RPO WO IP RPO WO</p>	<p>Zastosowanie rekomendowanej procedury</p>	<p>31.12.2021</p>	<p>programowa operacyjna</p>	<p>zatwierdzona w całości</p>	
20	<p>Wśród beneficjentów projektów aktywizacji zawodowej realizowanych przez podmioty komercyjne (w RPO WO 2014-20 Działanie 7.2) odczuwana jest potrzeba rozwijania bliższych form komunikacji, dyskusji oraz dróg formalnych przekazów z instytucjami ogłaszającymi konkursy.</p> <p>Str. w raporcie: 49</p>	<p>Uwzględnienie w szerszym zakresie potrzeb edukacji ustawicznej osób z wyższym wykształceniem, biorąc pod uwagę inteligentne specjalizacje w regionie opolskim.</p>	<p>IZ RPO WO</p>	<p>Zastosowanie rekomendowanej procedury</p>	<p>31.12.2021</p>	<p>programowa strategiczna</p>	<p>zatwierdzona w całości</p>	
21	<p>Wśród beneficjentów projektów aktywizacji zawodowej realizowanych przez podmioty komercyjne (w RPO WO 2014-20 Działanie 7.2) odczuwana jest potrzeba rozwijania bliższych form komunikacji, dyskusji oraz dróg formalnych przekazów z instytucjami ogłaszającymi konkursy.</p> <p>Str. w raporcie: 49</p>	<p>Rekomenduje się, aby poza konsultacjami społecznymi obejmującymi projekt RPO WO, fakultatywnie organizować spotkania instytucji ogłaszających konkurs z podmiotami je realizującymi także w trakcie trwania programu (w zależności od pojawiania się / zgłaszania takich potrzeb). Charakter spotkań (bezpośredni lub zdalny) powinien być dostosowany do obowiązującej w danym czasie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa epidemicznego.</p>	<p>IP RPO WO</p>	<p>Zastosowanie rekomendowanej procedury.</p>	<p>31.12.2021</p>	<p>programowa operacyjna</p>	<p>zatwierdzona w całości</p>	

22	<p>Procesy demograficzne związane z odpływem migracyjnym oraz niską dzietnością przebiegają w regionie opolskim w stopniu bardziej intensywnym niż w kraju. Depopulacja jest głównym problemem rozwojowym województwa opolskiego,</p>	<p>W celu przeciwdziałania depopulacji w regionie rekomenduje się wprowadzenie bonu mieszkaniowego i bonu na wynagrodzenie dla młodych osób (m.in. absolwentów) jako zachęta do pozostania w regionie.</p>	IZ RPO WO	<p>Wprowadzenie w RPO WO 2021-27 zapisów dopuszczających formułę rekomendowanego bonu.</p>	31.12.2021	programowa operacyjna	zatwierdzona w całości (realizowana)	
23	<p>stąd potrzeba podejmowania działań przeciwdziałających jego dalszemu wyludnianiu. Prognozowany kryzys gospodarczy wywołany przez sytuację pandemii spowoduje nasilenie procesów migracji i reemigracji. Koniecznym jest zatem zastosowanie instrumentów, które mogą przekonywać do zamieszkania w regionie oraz przeciwdziałać ponownej emigracji, a których efektywność jest mierzalna i potencjalnie skuteczna.</p> <p>Str. w raporcie: 49.</p>	<p>Wprowadzenie bonu relokacyjnego dla osób posiadających przydatne dla regionu kompetencje, przybywających i/lub powracających z zagranicy oraz z innych regionów kraju (migranci oraz reemigranci) oferujących możliwość wykorzystania posiadanego cennego know-how na opolskim rynku pracy (założenie firmy, stworzenie nowych miejsc pracy, posiadanie deficytowych kompetencji itp.).</p>	IZ RPO WO	<p>Wprowadzenie w RPO WO 2021-27 zapisów dopuszczających formułę rekomendowanego bonu.</p>	31.12.2021	programowa operacyjna	zatwierdzona w całości (realizowana)	